

PICAS-studie
(Picture Instrument for Child sexual Abuse Screening)
Voortgangsrapportage

Project: 'Onderzoek naar validiteit en betrouwbaarheid van het SKPI'

Auteur: Kirsten van Ham, arts-onderzoeker

Projectleider: Prof. dr. J.B. van Goudoever

Dagelijks begeleiders: Prof. dr. R.R. van Rijn, dr. A.H. Teeuw, dr. S.N. Brilleslijper-Kater.

Datum: 24 nov 2020

Resultaten en ontwikkelingen binnen de afgelopen periode (juli - nov 2020)

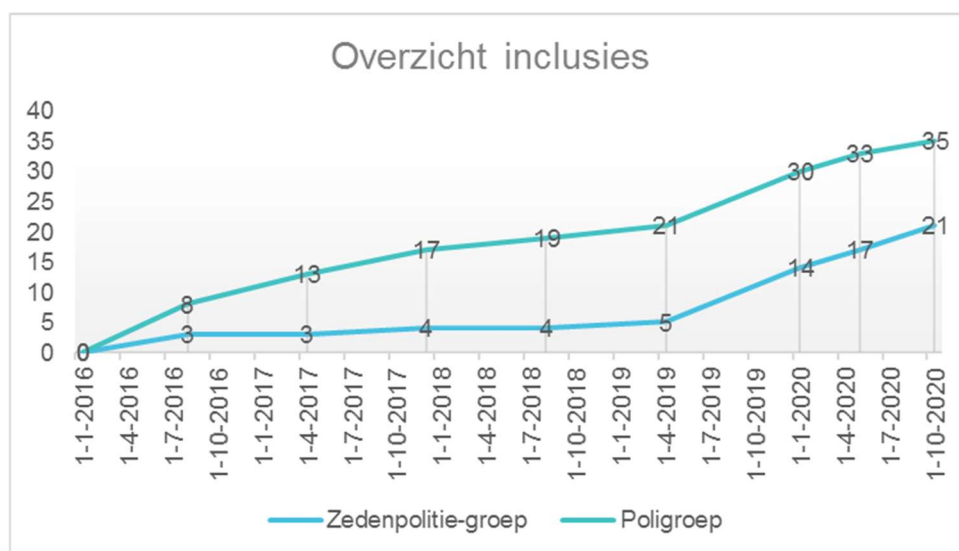
Onderzoek bij jonge kinderen met een verdenking op seksueel misbruik.

De uitbraak van het COVID-19 virus, en de genomen maatregelen binnen ons land en binnen het Emma Kinderziekenhuis dientengevolge, hebben ook op ons de nodige impact.

Ten tijde van de landelijke lock-down die gold in het voorjaar van 2020 heeft het interviewen van kinderen met het platenboek een aantal weken volledig stilgelegen. Sinds juli hebben wij in goed overleg met het team, en uiteraard met afweging van alle belangen en risico's de werving van kinderen voor PICAS weer hervat.

Helaas zien we sinds de uitbraak van het virus ook een zorgelijke daling in de aanmeldingen van kinderen bij wie een verdenking bestaat op seksueel misbruik, bij zowel de zedenpolitie als op de poli's in het ziekenhuis.

Dit maakt het voor ons nog lastiger om de kinderen die mogelijk kunnen deelnemen te vinden, maar geeft ook des te meer het belang aan om dit onderzoek ook de komende tijd nog voort te zetten. Allereerst om aandacht te schenken aan dit onderwerp, maar bovenal om te werken aan methoden om de jonge kinderen die nu 'van de radar' af lijken te glippen in de toekomst beter te kunnen traceren en helpen.

Onderzoek in de PICAS-controlegroep: Meten van normale seksuele kennis en non-verbaal gedrag bij jonge Nederlandse kinderen, aan de hand van het SKPI.

Om uiteindelijk de analyse te kunnen doen of het instrument kan bijdragen in de praktijk om seksueel misbruikte kinderen beter te detecteren, zijn van 2016 tot 2020 in totaal 100 gezonde kinderen zónder een verdenking op seksueel misbruik (de zogenaamde controlegroep) onderzocht en geïnterviewd met het SKPI. De verbale en non-verbale reacties die zijn gemeten binnen deze groep zijn de afgelopen maanden nader geanalyseerd en uitgewerkt. Deze reacties zullen een soort 'baseline' vormen binnen onze studie, waarna kan worden geconstateerd of de kinderen met een verdenking op misbruik significant anders reageren op het interview met het platenboek.

Een overzicht van deze bevindingen wordt daarnaast momenteel vastgelegd in een medisch-wetenschappelijk overzichtsartikel.

Publicatie artikelen

Naar aanleiding van het onderzoek is er een medisch-wetenschappelijk artikel geschreven over het studieprotocol. Deze is in september 2020 gepubliceerd in het British Medical Journal of Paediatrics. De publicatie is bijgesloten in bijlage 1, en daarnaast online te vinden via deze link:

<https://bmjpaedsopen.bmj.com/content/4/1/e000799>

Eerder werd in 2020 ook een artikel over de bevindingen uit een literatuuronderzoek naar meetinstrumenten voor non-verbaal gedrag bij kinderen met een verdenking op seksueel misbruik, in het internationale wetenschappelijke tijdschrift Child Abuse Review. Deze is te vinden in bijlage 2, en online onder:

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/car.2601>

Daarnaast is er op basis van de voorlopige bevindingen binnen het PICAS-onderzoek in 2019 al een overzichtsartikel geschreven over bestaande signaleringsinstrumenten voor seksueel misbruik bij jonge kinderen binnen de Nederlandse huisartsenpraktijk. Deze is verschenen in het Nederlandstalige tijdschrift voor huisartsen genaamd 'Bijblijven', en te vinden in bijlage 3.

Activiteiten binnen de komende periode (nov 2020 - nov 2021):

1. Voortzetting van de klinische studie

Werving kinderen met een verdenking op seksueel misbruik.

Ook de komende tijd zullen wij natuurlijk alles op alles gaan zetten om (met hier en daar wat creativiteit gezien de maatregelen rondom COVID-19) de groep met kinderen met een verdenking op seksueel misbruik verder uit te breiden. Daarvoor wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande contacten, en de huidige samenwerkingen met o.a. het Sophia kinderziekenhuis, en het Wilhelmina kinderziekenhuis en de landelijke Zedenpolitie en Jeugdbescherming. Ook zal er actief worden gewerkt aan het leggen van nieuwe samenwerkingsverbanden met jeugdgezondheidszorg, voor nu te beginnen in de regio Almere/Flevoland.

Bepaling betrouwbaarheid SKPI.

Er is de afgelopen periode onderzoek gedaan naar de betrouwbaarheid van het SKPI, en de bijbehorende interviewmethode en scoringslijst. Daarbij zijn verschillende interviewers en scoring van tweede en derde beoordelaars van de videobeelden van het interview onderling vergeleken. Hieruit volgt de komende periode een uitgewerkte rapportage, en een medisch-wetenschappelijk artikel over de inter- en intra-beoordelaars betrouwbaarheid van het instrument.

Vaststellen van de diagnostische accuratesse van het SKPI.

Zodra er naast de controlegroep ook genoeg deelnemende kinderen zijn in de groep met kinderen met een verdenking op misbruiken (geworven via o.a. de Zedenpolitie en vanuit de Poli) zullen de resultaten onderling worden vergeleken. Voor de deelnemers uit alle groepen zullen daarnaast de komende tijd de conclusies van de aanwezige externe en onafhankelijke onderzoeken die zijn gedaan bij de Zedenpolitie en/of Veilig Thuis worden verzameld. Deze worden daarna vergeleken met de conclusies die worden gedaan op basis van de interviews met het SKPI. Vervolgens zal ook de diagnostische accuratesse van het instrument kunnen worden bepaald.

2. De implementatie:

Verspreiden van kennis en bevindingen binnen de praktijk: ontwikkelen van de methode en training voor andere zorgverleners.

Aan de hand van de bevindingen uit onderzoek van de betrouwbaarheid en accuratesse van het instrument zullen wij vervolgens aanbevelingen formuleren voor de dagelijkse praktijk van zorgverleners die te maken hebben met de diagnostiek van seksueel misbruik bij jonge kinderen. Ook zal worden vastgesteld of deze andere hulpverleners getraind kunnen worden, om het instrument ook in hun dagelijkse praktijk te gaan gebruiken.

Verspreiden van kennis en bevindingen binnen de wetenschap: het schrijven van wetenschappelijke artikelen voor publicatie in (internationale) medisch-wetenschappelijke tijdschriften.

Naast dat er vanuit de resultaten aanbevelingen voor de praktijk en praktische implementatie kan volgen zullen de bevindingen en vooral ook eindconclusies binnen dit onderzoek natuurlijk op het niveau van de wetenschap interessant zijn. Vandaar dat er de komende tijd ook gestreefd wordt naar het schrijven en publiceren van de volgende artikelen in een internationaal medisch-wetenschappelijk tijdschrift:

- Een artikel over het onderzoek in de PICAS-controlegroep: normale seksuele kennis en gedrag bij jonge Nederlandse kinderen, a.d.h.v. het platenboek.
- Een artikel over de resultaten van het betrouwbaarheidsonderzoek van het SKPI.
- Een artikel over de resultaten van de analyse van de diagnostische accuratesse van het SKPI, en hieruit aanbevelingen voor de praktijk.